

[Justitsministeren.]

seende, vil han vistnok komme til det Resultat, at det i ret vidt Omfang bliver nødvendigt for Kreditforeningerne overfor Landbruget at give Kredit for det tredie Halvaars Renter.

Jeg skal forøvrigt give det ærede Medlem ganske Ret i den Betragtning, at det er farligt at rokke ved Tilliden til Kreditforeningerne, men jeg tror ogsaa, at netop Gennemførelsen af dette Forslag vil styrke Tilliden til Kreditforeningerne baade i Indland og Udland. Jeg skal være den sidste til at sige noget ondt om vore Kreditforeninger og den Maade, hvorpaa de er brugt. Hvis vore Kreditforeninger har nogen Fejl som kreditgivende Institution, er det maaske den, at de er for god en Institution, at der er for vidtgaaende Adgang til at faa Laan. Der er muligvis nogle, som har faaet Laan og ikke har brugt det godt, men dog maa jeg sige, at den aldeles overvejende Del af de Penge, som vore Landbrugere har faaet Adgang til at skyde ind i deres Bedrifter ad den gode og billige Vej, som Kreditforeningerne er dertil, de er blevet anvendt paa den mest udmærkede Maade, og havde vi ikke haft Kreditforeningerne — jeg har vist sagt det før fra denne Plads —, saa kunde det danske Landbrug langt fra have svunget sig op til det høje Stade, som det nu indtager. Dem skal vi ikke svække, og jeg mener netop ogsaa, at dette Lovforslag er en Haand strakt ud til Kreditforeningerne, som kan hjælpe dem til uden Tab at give Kredit for det tredie Halvaars Renter.

Imidlertid, Kreditforeningsinstitutionerne giver nok Henstand, men der er mange private Panthavere, og de er som alle Mennesker af forskellig Beskaffenhed; der er nogle af dem, som er meget langt fra at være Engle, og der kan godt være nogle, som spekulerer i at kunne benytte de vanskelige Forhold nu for en Landbruger til at tilegne sig hans Ejendom, ad Lovens Vej naturligvis, men til en meget billig Pris. Og at der er Adgang til at tvinge disse til at give en rimelig Henstand, det er kun af det gode.

Venstres Forslag, som forsvares af det ærede 7de Medlem for 6te Kred (Hauch), gaar jo ud paa, at en væsentlig Del af Erhvervslivets Byrder skal lægges over paa Statskassen, og at dette skal ske i aldeles ubestemt Omfang. Det ærede Medlem tilbyder nok sin Medvirken til, at der kan blive noget ud af dette Lovforslag, men kun, siger det ærede Medlem, hvis det Krav, som Venstre her stiller, bliver opfyldt. Et saadant Tilbud kan ikke være alvorligt ment,

thi det Krav, som opstilles, spænder fuldstændig Ben for enhver Henstandslovgivning. Det er nemlig umuligt for Statskassen at paatage sig en ubestemt og derfor ubegrænset Garanti paa dette Omraade, og det bliver meget vanskeligt at finde en Begrænsning, for hvorledes skal man, naar man garanterer for nogle, der faar Henstand, kunne undlade at garantere for andre, der faar Henstand? Det vil blive meget svært at finde en Begrænsning af den Risiko, Staten her skulde paatage sig. Naar det ærede Medlem siger, at vi fra vor Side ikke forstaar, hvor vanskelige Forholdene er, vil jeg dertil svare, at det tager det ærede Medlem fejl i. Vi erkender fuldt ud Forholdenes store Alvor og Vanskelighed, men vi lader os ikke under disse vanskelige Forhold lokke ud i noget, som tillige vilde ødelægge Statens Finanser, for saa kommer vi blot fra Asken og i Ilden. Det er et fuldkommen urimeligt Krav, at Staten ubegrænset skal garantere alle Prioritetshavere i fast Ejendom mod Tab ved Moratorium, og, som jeg sagde før, det umuliggør enhver Henstandslovgivning.

Til disse Udtalelser tror jeg, jeg kan indskrænke mig. Jeg forstaar, at man selv paa dette sene Tidspunkt af Rigsdagssamlingen vil foreslaa Lovforslaget henvist til Udvalg, og jeg maa saa avente, hvilke Ændringsforslag der der bliver stillet, og se, om det er Venstres Mening at ville gaa ind i en virkelig Forhandling om Lovforslaget.

Hauch: Til det ærede 14de tingvalgte Medlem (Jensen [Aale]) har jeg kun en ganske enkelt Bemærkning. Det ærede Medlem var saa venlig at sige, at der ikke i dette Lovforslag var nogen Garanti fra Statens Side, ej heller noget kontant Beløb. Nej, det er netop det, der ikke er; Forslaget rummer derimod noget andet, nemlig en Overvæltning af Beslutningen til et Udvalg, og det er det, vi mener, man ikke kan. Dersom der skal være Tale om noget saadant, maa Staten under en eller anden Form gaa ind med sin Garanti. Jeg skal om lidt komme tilbage til Spørgsmaalet om Begrænsningen af den, idet jeg erkender, at paa dette Omraade maa man kunne se, hvor man er henne.

Endvidere skal jeg, idet jeg forlader det ærede 14de tingvalgte Medlem, sige, at han i sin Form og hele Udtryksmaade, saadan som det formede sig i Dag, ikke var saa elskværdig, som han plejer at være, og som det ligger i hans Natur at være, naar han diskuterer her i Tinget. Men det er muligt, at det er mig, som ikke har været